YAYASAN PENDIDIKAN ISLAM PSM NGAWI

MADRASAH IBTIDAIYAH PSM BENDO BARAT

NSM: 111235210042 / NPSN: 60718542

Jl. Kalibambu, Ds. Tempuran, Kec. Paron, Kab. Ngawi 63253

PENILAIAN SUMATIF AKHIR SEMESTER (SAS) GANJIL
TAHUN PELAJARAN 2026/2027

Mata Pelajaran	: Bahasa Jawa (Teks Informasi)	**Nama Siswa**	: .....
Kelas / Semester	: VI (Enam) / I (Ganjil)	**Nomor Absen**	: .....
Hari / Tanggal	:	**Waktu**	: 90 Menit

==========

I. PILIHAN GANDA (Soal Nomer 1 s.d. 40)

Wenehana tanda ping (X) ing aksara a, b, c, utawa d ing sangarepe pratelan kang paling bener!

1. Setitekna gambar ing dhuwur iki!
Tokoh pahlawan nasional ing gambar dhuwur dikenal minangka Bapak Pendidikan Nasional lan ngedegake Taman Siswa. Tokoh kasebut yaiku...

a. Ir. Soekarno
b. Ki Hajar Dewantara
c. Drs. Mohammad Hatta
d. Raden Ngabehi Ranggawarsita
Kunci Jawaban: **b. Ki Hajar Dewantara**

2. Teks informasi kang isine ngandharake kedadean utawa peristiwa kang anyar lan bener-bener dumadi ing masarakat diarani...
a. Teks Pawarta
b. Teks Dheskripsi
c. Teks Persuasi
d. Teks Narasi Fiktif
Kunci Jawaban: **a. Teks Pawarta**

3. Ukara utawa teks informasi kang isine ngajak, mempengaruhi, utawa nyakinake wong liya supaya manut karo kramane penulis diarani...
a. Teks Pawarta
b. Teks Persuasi
c. Teks Profil Tokoh
d. Teks Dheskripsi
Kunci Jawaban: **b. Teks Persuasi**

4. Sesanti utawa slogan nduweni titikan (ciri-ciri) utama yaiku isine ngenani...
a. Mamerake barang dagangan supaya cepet payu
b. Visi lan misi utawa pituduh ngelingake babagan kabecikan
c. Laporan kedadean bencana alam ing sawijining daerah

LIVEWORKSHEETS

d. Pengalaman pribadi nalika plesiran

Kunci Jawaban: **b. Visi lan misi utawa pituduh ngelingake babagan kabecikan**

5. Pariwara utawa iklan nduweni tujuan utama yaiku...

a. Mamerake lan ngajak supaya barang utawa jasa dideleng lan dituku

b. Ngabarake berita duka marang masarakat ing desa

c. Ngandharake riwayat uripe pahlawan nasional

d. Nembangake lagu daerah lan tembang macapat

Kunci Jawaban: **a. Mamerake lan ngajak supaya barang utawa jasa dideleng lan dituku**

6. Kang ora kalebu titikane (ciri-ciri) utama teks pawarta yaiku...

a. Adhedhasar fakta lan kedadean nyata

b. Basane gampang dipahami lan cekak aos

c. Isine mung awujud khayalan utawa dongeng

d. Kamomot ing media cetak utawa elektronik

Kunci Jawaban: **c. Isine mung awujud khayalan utawa dongeng**

7. Unsur pawarta 5W + 1H ing basa Jawa diarani uga pedoman panulisan berita. Unsur 'Apa' (What) takon babagan...

a. Wong kang ngalami kedadean

b. Kedadean utawa peristiwa kang lagi dumadi

c. Waktu dumadine kedadean

d. Papan panggonan dumadine kedadean

Kunci Jawaban: **b. Kedadean utawa peristiwa kang lagi dumadi**

8. Kanggo nakokake papan panggonan dumadine kedadean sajroning teks pawarta nggunakake tembung pitakon...

a. Kapan (When)

b. Sapa (Who)

c. Neng ngendi (Where)

d. Yagene (Why)

Kunci Jawaban: **c. Neng ngendi (Where)**

9. Unsur pawarta 'Yagene' utawa 'Kena apa' (Why) digunakake kanggo nakokake...

a. Penyebab utawa alasane kedadean mau dumadi

b. Cara-carane proses kedadean

c. Papan panggonan kedadean

d. Cacahing korban jiwa

Kunci Jawaban: **a. Penyebab utawa alasane kedadean mau dumadi**

10. Setitekna gambar ing dhuwur iki!
Pesen moral lan persuasi kang trep karo gambar sampah plastik ing segara yaiku...

a. Ayo padha mbuwang sampah plastik menyang segara

LIVEWORKSHEETS

b. Kurangi panganggone tas plastik lan jaga keresikan lingkungan
c. Plastik iku bahan kang gampang dadi lemah lan ora mbebayani
d. Biarke wae segara kebak sampah plastik
Kunci Jawaban: **b. Kurangi panganggone tas plastik lan jaga keresikan lingkungan**

11. Sipat teks pawarta kang tegese kedadean mau isih anyar lan hangat dadi guneman masarakat diarani...
a. Faktual
b. Aktual
c. Objektif
d. Opini
Kunci Jawaban: **b. Aktual**

12. Perangan teks pawarta kang dumunung ing paling ndhuwur minangka irah-irahan berita diarani...
a. Lead / Teras Berita
b. Headline / Irah-irahan
c. Body / Isi Berita
d. Koda / Panutup
Kunci Jawaban: **b. Headline / Irah-irahan**

13. Perangan pawarta kang isine ringkesan paling wigati saka sakabehing berita lan memot unsur 5W+1H diarani...
a. Lead / Teras Berita
b. Headline
c. Pariwara
d. Slogan
Kunci Jawaban: **a. Lead / Teras Berita**

14. Contone media cetak kang digunakake kanggo nyebarake teks pawarta yaiku...
a. Televisi lan Radio
b. Koran lan Majalah
c. JTV lan RRI
d. Website lan Youtube
Kunci Jawaban: **b. Koran lan Majalah**

15. Majalah basa Jawa kang terbit rutin kayata 'Panjebar Semangat' lan 'Djoko Lodang' kalebu tuladha media...
a. Kalawarti (Majalah)
b. Ariwarti (Koran harian)
c. Radio siaran
d. Media elektronik
Kunci Jawaban: **a. Kalawarti (Majalah)**

16. Tembang Macapat iku cacahe ana 11 jinise. Kang ora kalebu jinise tembang macapat yaiku...
a. Pangkur lan Sinom
b. Megatruh lan Pucung
c. Langgam lan Campursari
d. Asmaradana lan Kinanthi
Kunci Jawaban: **c. Langgam lan Campursari**

LIVEWORKSHEETS

17. Setitekna gambar ing dhuwur iki!
Informasi kang jumbuh karo gambar kahanan lingkungan lan polusi ing dhuwur yaiku...

a. Lingkungan alas lan pabrik kudu dijaga supaya ora nyebabake polusi lan bencana
b. Wit-witan ing alas kudu ditebangi kabeh kanggo gawe pabrik
c. Buwang sampah ing kali iku tumindak kang mupangati
d. Pabrik ora nyebabake polusi udara lan banyu
Kunci Jawaban: **a. Lingkungan alas lan pabrik kudu dijaga supaya ora nyebabake polusi lan bencana**

18. Cacahing gatra utawa larik ing saben sapada (bait) tembang macapat diarani...
a. Guru wilangan
b. Guru gatra
c. Guru lagu
d. Guru swara
Kunci Jawaban: **b. Guru gatra**

19. Cacahing wanda utawa suku kata ing saben sagatra tembang macapat diarani...
a. Guru gatra
b. Guru wilangan
c. Guru lagu
d. Guru gatra lan lagu
Kunci Jawaban: **b. Guru wilangan**

20. Tibaning swara vokal ing pungkasaning gatra tembang macapat diarani...
a. Guru lagu
b. Guru wilangan
c. Guru gatra
d. Guru sastra
Kunci Jawaban: **a. Guru lagu**

21. Paugerane tembang Pangkur nduweni guru gatra cacahe...
a. 5 gatra
b. 6 gatra
c. 7 gatra
d. 8 gatra
Kunci Jawaban: **c. 7 gatra**

22. Guru wilangan lan guru lagu gatra kapisan ing tembang Pangkur yaiku...
a. 8a
b. 11i
c. 8u
d. 7a
Kunci Jawaban: **a. 8a**

LIVEWORKSHEETS

23. Urut-urutane guru wilangan lan guru lagu tembang Pangkur kang bener yaiku...

a. 8a, 11i, 8u, 7a, 12u, 8a, 8i

b. 8i, 11a, 8u, 7a, 12i, 8a, 8u

c. 7a, 10i, 8u, 7a, 11u, 8a, 8i

d. 8a, 12i, 8u, 7a, 12u, 8a, 8a

Kunci Jawaban: **a. 8a, 11i, 8u, 7a, 12u, 8a, 8i**

24. Watake tembang Pangkur ing susastra Jawa yaiku...

a. Sereng, gagah, lan tegas

b. Sedhih lan ngrenyuhake ati

c. Seneng, kasmaran, lan nrenyuhake

d. Lucu lan jenaka

Kunci Jawaban: **a. Sereng, gagah, lan tegas**

25. Setitekna gambar keragaman suku lan budaya ing dhuwur iki!
Semboyan bangsa Indonesia kang njaga panyawijining maneka warna suku lan budaya yaiku...

a. Tut Wuri Handayani

b. Bhinneka Tunggal Ika

c. Ing Ngarsa Sung Tuladha

d. Jer Basuki Mawa Beya

Kunci Jawaban: **b. Bhinneka Tunggal Ika**

26. Tembang macapat kang gatra paling sethithik (4 gatra) lan biyasa kanggo cangkriman yaiku...

a. Pucung

b. Dhandhanggula

c. Sinom

d. Asmaradana

Kunci Jawaban: **a. Pucung**

27. Unen-unen Jawa kang ajeg panganggone, mawa teges entar (kias), lan ora ngemu surasa pepindhan diarani...

a. Paribasan

b. Bebasan

c. Saloka

d. Cangkriman

Kunci Jawaban: **a. Paribasan**

28. Paribasan 'Becik ketitik ala ketara' tegese yaiku...

a. Tumindak becik lan ala bakal ketara ing tembe mburi

b. Wong kang kakehan gunem nanging ora ana buktine

c. Tumindak ala bakal nampa pituwas becik

d. Wong kang tetulung nanging malah rugi

Kunci Jawaban: **a. Tumindak becik lan ala bakal ketara ing tembe mburi**

LIVEWORKSHEETS

29. Paribasan 'Jer basuki mawa beya' tegese yaiku...

a. Sakabehing gegayuhan lan kabangkitan butuh wragad/pengorbanan

b. Wong sugih kang pelit lan medhit

c. Pasrah marang kahanan tanpa usaha

d. Sing sapa salah bakal seleh

Kunci Jawaban: **a. Sakabehing gegayuhan lan kabangkitan butuh wragad/pengorbanan**

30. Unen-unen Jawa kang ngemu surasa pepindhan kang dipindhakake yaiku sifat, watak, utawa kahanan manungsa diarani...

a. Bebasan

b. Saloka

c. Paribasan

d. Wangsalan

Kunci Jawaban: **a. Bebasan**

31. Bebasan 'Abang-abang lambe' nduweni teges yaiku...

a. Guneme mung kanggo pemanis ing lathi, ora terus ing ati

b. Wong kang seneng nesu lan wot-wotan

c. Wong kang jujur lan seneng tetulung

d. Lambene kena pentol cat warna abang

Kunci Jawaban: **a. Guneme mung kanggo pemanis ing lathi, ora terus ing ati**

32. Bebasan 'Mburu uceng kelangan dheleg' nduweni teges...

a. Ngoyak barang cilik nanging malah kelangan barang kang luwih gedhe

b. Mancing iwak cilik ing kali keruh

c. Wong kang pinter lan trampil nggolek rejeki

d. Wong kang seneng tetulung marang tangga

Kunci Jawaban: **a. Ngoyak barang cilik nanging malah kelangan barang kang luwih gedhe**

33. Unen-unen Jawa kang ngemu surasa pepindhan kang dipindhakake yaiku wonge (manungsane) diarani...

a. Saloka

b. Paribasan

c. Bebasan

d. Pariwara

Kunci Jawaban: **a. Saloka**

34. Saloka 'Kebo kabotan sungu' nduweni teges yaiku...

a. Wong kang rekasa uripe amarga kabotan nanggung anak akeh

b. Kebo kang nduweni sungu dawa banget

c. Wong pinter kang ora gelem sekolah

d. Wong kang seneng pamer bandha donya

Kunci Jawaban: **a. Wong kang rekasa uripe amarga kabotan nanggung anak akeh**

35. Setitekna gambar wayang Punakawan ing dhuwur iki!
Ukara lan saloka kang trep babagan watak luhur lan wicaksana saka paraga Punakawan Semar yaiku...

LIVEWORKSHEETS

a. Semar nduweni watak sabar, wicaksana, lan demen aweh pitutur luhur

b. Semar iku paraga wayang kang seneng padu lan sombong

c. Semar seneng njupuk barang duweke wong liya

d. Semar nduweni watak penakut lan gampang nesu

Kunci Jawaban: **a. Semar nduweni watak sabar, wicaksana, lan demen aweh pitutur luhur**

36. Saloka 'Gajah ngidak rapah' nduweni teges yaiku...

a. Wong kang nylakani utawa nglanggar aturane dhewe

b. Gajah gedhe kang lumaku ing alas

c. Wong cilik kang perang karo wong gedhe

d. Wong kang seneng njupuk duweke tangga

Kunci Jawaban: **a. Wong kang nylakani utawa nglanggar aturane dhewe**

37. Saloka 'Kutuk ngendhong kemiri' nduweni teges yaiku...

a. Wong kang nganggo perhiasan sarwa edum ing papan kang mbebayani

b. Wong pinter kang ora gelem ngomong

c. Iwak cilik ing njero kolam

d. Wong kang seneng njaga keamanan desa

Kunci Jawaban: **a. Wong kang nganggo perhiasan sarwa edum ing papan kang mbebayani**

38. Raden Ngabehi Ranggawarsita iku pujangga kondhang ing tanah Jawa kang asale saka Kraton...

a. Surakarta (Solo)

b. Yogyakarta

c. Majapahit

d. Singasari

Kunci Jawaban: **a. Surakarta (Solo)**

39. Semboyan pendidikan nasional 'Ing Ngarsa Sung Tuladha, Ing Madya Mangun Karsa, Tut Wuri Handayani' dipting dening...

a. Ki Hajar Dewantara

b. Ir. Soekarno

c. Jenderal Soedirman

d. R.A. Kartini

Kunci Jawaban: **a. Ki Hajar Dewantara**

40. Paribasan 'Kakehan gludhug kurang udan' tegese yaiku...

a. Wong kang kakehan gunem/omong nanging ora ana buktine

b. Mendhung kandel ing langit kang ora dadi udan

c. Wong kang seneng nggawe rusuh ing desa

d. Tumindak ala kang didelikake

Kunci Jawaban: **a. Wong kang kakehan gunem/omong nanging ora ana buktine**

LIVEWORKSHEETS

II. PILIHAN GANDA KOMPLEKS (Soal Nomer 41 s.d. 45)

Pilihen 2 (loro) jawaban sing bener saka 3 (tiga) pilihan opsi a, b, lan c sing cumepak ing saben nomer!

41. Pilihen 2 (loro) pratelan ing ngisor iki kang kalebu titikane (ciri-ciri) utama Teks Pawarta!

a. Isine adhedhasar fakta lan kedadean nyata ing masarakat.

b. Mengemot unsur 5W + 1H kanggo njentrehake kedadean.

c. Tujuane mung kanggo ngibur lan nyritakake khayalan fiktif.

Kunci Jawaban: **a lan b**

42. Pilihen 2 (loro) sipat utama kang kudu diduweni dening sawijining teks pawarta kang becik!

a. Aktual (kedadean mau isih anyar utawa hangat dadi guneman).

b. Faktual (bener-bener dumadi adhedhasar fakta nyata).

c. Subjektif (adhedhasar gosip utawa rekaan pribadi panulis).

Kunci Jawaban: **a lan b**

43. Pilihen 2 (loro) paugeran baku kang dadi patokan sajroning panulise tembang macapat!

a. Guru gatra (cacahing larik/gatra ing saben sapada/bait).

b. Guru wilangan (cacahing suku kata/wanda ing saben sagatra).

c. Guru gending (lagu lan instrumen musik modern).

Kunci Jawaban: **a lan b**

44. Pilihen 2 (loro) tuladha unen-unen Jawa kang kalebu jinise Paribasan!

a. Becik ketitik ala ketara.

b. Jer basuki mawa beya.

c. Kebo kabotan sungu.

Kunci Jawaban: **a lan b**

45. Pilihen 2 (loro) tuladha media cetak basa Jawa kang digunakake kanggo nyebarake pawarta!

a. Kalawarti / Majalah Panjebar Semangat.

b. Ariwarti / Koran Djoko Lodang.

c. Siaran Radio RRI Madiun.

Kunci Jawaban: **a lan b**

LIVEWORKSHEETS